

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Кричківська Я.*

РОЗВИТОК ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ПРАВОВІДНОСИН УКРАЇНИ В РАМКАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧОРНОМОРСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Правове регулювання валютно-фінансових відносин є невід'ємною складовою обертання фінансових ресурсів в глобальному просторі. Не виключенням і є валютно-фінансові відносини між Україною і Чорноморським Банком торгівлі та розвитку (далі ЧБТР) в рамках Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). Правове регулювання бере початок з моменту підписання Устава ОЧЕС (5 червня 1998 р.) і Угоди про заснування ЧБТР (30 червня 1994 р.), та набирання чинності цих документів. Вказані акти, що мають регіональний міжнародний характер, можна вважати точкою відліку історії, валютно-фінансових правовідносин України в рамках Організації Чорноморського економічного співробітництва.

Згідно заяви президента ЧБТР Андрія Кондакова, станом на лютий 2011р. банк профінансував в цілому 225 проектів на загальну суму 2,2 млрд євро в регіоні Чорноморського басейну[5,7]. У процентному співвідношенні фінансування проектів ЧБТР, на сьогоднішній момент, пріоритетним напрямом є сектор - надання фінансових послуг - більш - 55%, сектор виробництва займає - 16%, в енергетичному ж напрямі ставка питомої ваги складає - 9,83% (процентне співвідношення фінансування проектів ЧБТР складене за даними офіційного сайту ЧБТР за станом на 1 січня 2011р.). Доля фінансованих проектів ЧБТР до України складає на 1 лютого 2011 р. - 12,02%, і займає 2-е місце. Лідером в даному відношенні є Російська Федерація, її ставка складає – 20,21%. Згідно даним офіційного сайту ЧБТР домінуючими напрямками в розвитку валютно-фінансових правовідносин ЧБТР з Україною є сектор надання фінансових послуг фінансовим інститутам. По відношенню до всіх проектів ЧБТР, що фінансуються, в Україні його доля складає – 40,9%. Друге місце займає сектор енергетики, його ставка – 31,8%. Фінансування проектів в сектор транспорту і комунального господарства зайняло третє місце і його ставка склала – 13,6%. Також потрібно відзначити, що відсоток фінансування проектів в такі сфери як виробництво складає – 9,09%, сектор зв'язку і телекомунікацій – 4%, а такі напрями як сільське господарство, торгівля, будівництво і добувне виробництво, на сьогоднішній день, - на жаль, - залишаються без уваги. Фінансова діяльність ЧБТР, як міжнародна фінансова організація почалася з розгляду проекту фінансування в Україні, реконструкції газопроводу, який проходить через територію України і постачає газ на

* аспірант кафедри міжнародного права і міжнародних відносин Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: проф. Вишняков О. К.

Балкани до Туреччини. Внаслідок цього, 19 грудня 1999 р. Радою директорів ЧБТР, був затверджений проект фінансування Трансбалканського газопроводу 1-ої фази, для проведення реконструкції газокompресорної станції в с. Тарутіно Одеської області. Для досягнення поставленого завдання в 2000 р. ЧБТР виділив кредит в сумі 12 млн. дол. Після успішного завершення першої фази проекту ЧБТР бере участь в другій фазі проекту Трансбалканського газопроводу, який включає фінансування, проектування, закупівлі, будівництво та введення в експлуатацію близько 75 км. циклу газопроводу на південній українській ділянці Трансбалканського газопроводу для збільшення існуючих потужностей подачі газу. Для цього Радою директорів 13 вересня 2001 р. був затверджений проект фінансування в Україні 2-ої фази Трансбалканського газопроводу у розмірі 6 млн. дол. Фінансування даних проектів здійснювалося ЧБТР спільно з Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Позитивна динаміка діяльності ЧБТР в Україні дає можливість оцінити його як впливову регіональну міжнародну фінансову організацію, а також прогнозувати, що Банк, маючи значний потенціал розвитку, може найближчим часом стати одним з головних донорів фінансових потоків в економіку України. Але при цьому Україні доцільно активізувати підготовку цілого переліку проектів в області сільського господарства, будівництва, добувної промисловості, а також міжнародної торгівлі для поліпшення і подальшого плідного розвитку валютно-фінансових правовідносин з ЧБТР, зміцнення стабільності і зростання економічних показників країни.

Також, потрібно відзначити і той факт, що в результаті скоординованої співпраці ЧБТР з ОЧЕС в роботі спільних організаційних комітетів, було виділено пріоритетний напрям в поліпшенні подальшого розвитку валютно-фінансових, економічних і соціальних стосунків між країнами-членами ОЧЕС - в області транспорту, будівництва, і міжнародної торгівлі. З цією метою, 19 квітня 2007 р. в м. Белград (Сербія) були підписані: Меморандум про взаєморозуміння стосовно скоординованого розвитку Чорноморської окружної магістралі, і Меморандум про взаєморозуміння стосовно розвитку морських магістралей регіону ОЧЕС. При аналізі вказаних документів можна зробити певний висновок стосовно того, що погоджені і закріплені всіма учасниками ОЧЕС положення, додадуть динаміки розвитку валютно-фінансових потоків в Україну. Це можна прослідити наприкладі в п.2, ст. 2 (Меморандуму про взаєморозуміння стосовно скоординованого розвитку Чорноморської окружної магістралі), де говориться про те, що ЧОА надає послуги відповідної якості для сучасного забезпечення дорожньої безпеки, швидкості і комфорту, а отже, сприяє економічному і соціальному розвитку всього європейського континенту.

Як видно у даному випадку, сторони заклали основи для розвитку валютно-фінансових правовідносин у всіх сферах соціально-економічного життя регіону Чорноморського басейну, а отже - і України, в цілісному європейському і глобальному контексті. Це підтверджується і тим, що ст. 4 («Фінансування ЧОА»), вказаного меморандуму, передбачає можливість фінансування будівництва і реконструкції ЧОА як з національних фондів і бюджетів, так і за рахунок засобів, залучених з приватного сектора. Фінансування може здійснюватися також через фонди ЄС і кредити Європейського інвестиційного банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, Всесвітнього банку і інших банків і фондів. З цього, в свою чергу, витікає те, що для реалізації досягнутої угоди сторони меморандуму в основу фінансування даного проекту заклали валютно-фінансові правовідносини між сторонами меморандуму, ЧБТР і іншими міжнародними фінансовими організаціями, метою яких є - залучення додаткових міжнародних фінансових ресурсів на регіональному та національному рівні.

З вище наведеного, можна зробити висновок щодо того, що спостерігається посилення впливу ЧБТР не лише на фінансову стабільність але і на зростання економічних показників України, за допомогою розвитку валютно-фінансових правовідносин між даними суб'єктами ОЧЕС.

Література

1. Устав Организации Черноморского экономического сотрудничества //Бюллетень международных договоров.-2002.-№6, с. 3-20
2. Соглашение об учреждении Черноморского Банка торговли и развития //Бюллетень международных договоров.-2002.-№7, с. 3-20
3. Будкин В.С. Проблемы и перспективы развития Организации Черноморского экономического сотрудничества //Актуальні проблеми економіки.-2010.-№3(105), с.31-37
8. 4. ЧБТР смог сохранить качество портфеля в период мирового кризиса: ИНТЕРВЬЮ с президентом банка. - <http://www.itar-tass.com/level2.html?NewsID=15974313>
4. ЧБТР профинансировал 225 проектов на 2,2 млрд. евро 21.02.2011 - <http://www.itar-tass.com/level2.html?NewsID=15974313>
5. Официальный сайт Черноморского Банка торговли и развития. - . <http://www.bstdb.org>
6. Официальный сайт Организации Черноморского экономического сотрудничества. - <http://www.bsec-organization.org>